

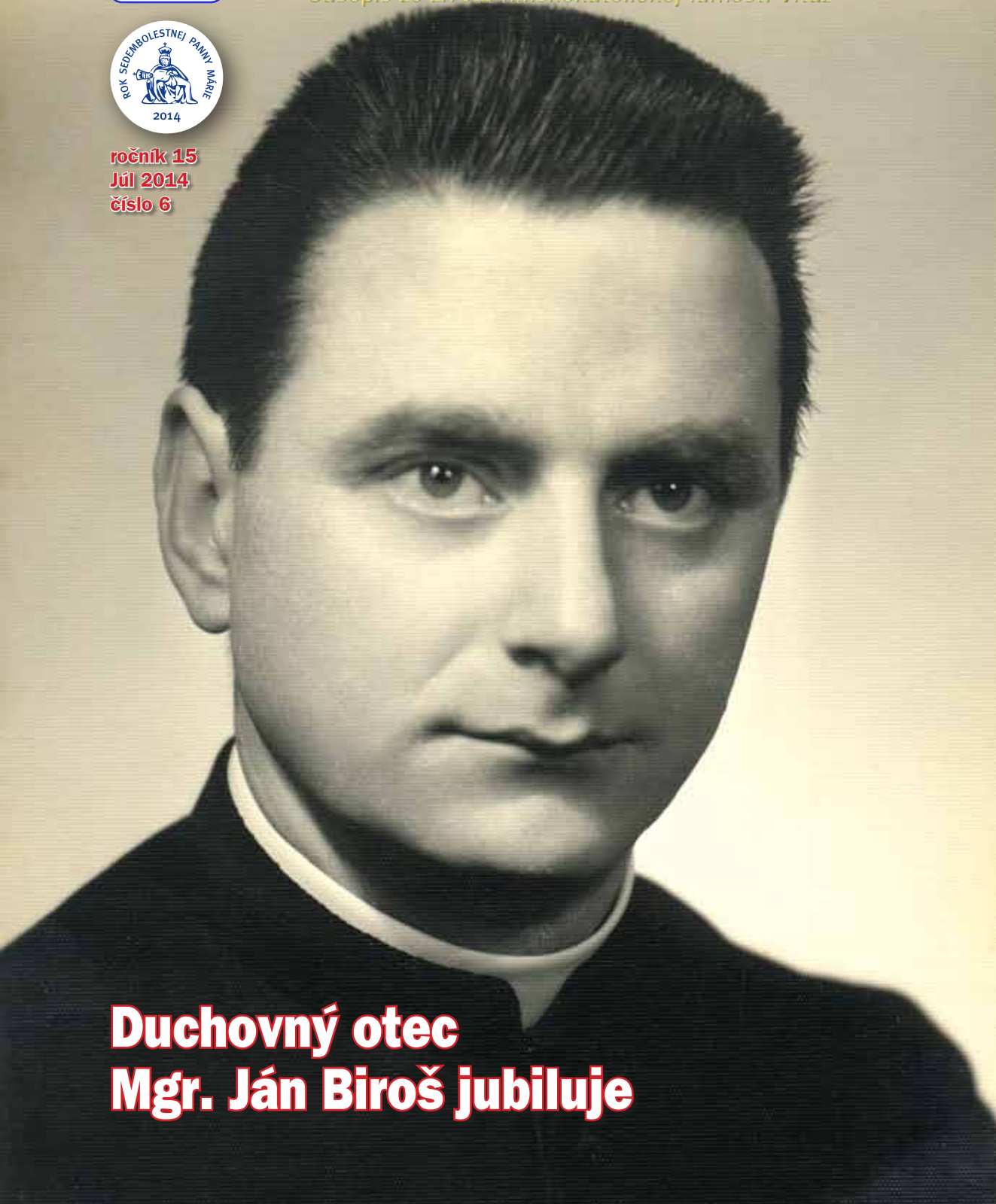

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 15
Júl 2014
číslo 6

**Duchovný otec
Mgr. Ján Biroš jubiluje**

Pod' za mnou

Pri rozličných jubileách sa zvykne človek zastaviť, bilancovať, spomínať a ďakovať za prežité roky, za odpracovaný čas vo firme, za manželský život so svojou polovičkou, za kňazstvo, presnejšie za kňazské povolanie. A tu by som sa zastavil. Čo vlastne je to kňazské povolanie?

Pomôžem si slovami sv. Jána Pavla II., ktorý vo svojej knihe „Dar a tajomstvo“ napísal: „Kňazské povolanie je tajomstvo. Je to tajomstvo „úžasnej výmeny“ - medzi Bohom a človekom. Človek dáva Kristovi svoje ľudstvo, aby ho využil ako nástroj spásy. Kristus zasa prijíma tento dar a z človeka akoby urobil svoje alter ego. Ak nevníkame do tajomstva tejto „výmeny“, nepochopíme, ako je možné, že mladý človek po vypočutí slov „Pod' za mnou!“ sa zriekne všetkého pre Krista, a pritom je presvedčený, že na tejto ceste sa jeho ľudská osobnosť plne realizuje.“

Kvôli službe Cirkvi ho volá po mene samotný Kristus. Toto volanie je dvojnásobné. Na jednej strane je osobným želaním slúžiť Kristovi a všetkým ľuďom, rastie a zosilňuje sa v modlitbe, dôvernom rozhovore s Bohom. Na druhej strane je toto volanie volaním Cirkvi. Cez hlas priateľa, rodiny či kňaza utvrdzuje vlastnú vnútornú túžbu. Svätý Pavol porovnáva kňaza Cirkvi k správcovi. „Nech nás takto každý pokladá za Kristových služobníkov a správcov Božích tajomstiev. A od správcov sa už vyžaduje, aby bol každý verný“ (1 Kor 4, 1-2). Správca sa musí starať o dobro niekoho iného bez toho, aby bol vlastníkom. „Takto kňaz dostáva z Krista dobrá spásy, aby ich rozdelil správnym a zodpovedným spôsobom medzi ľudí, ku ktorým je poslaný. Tento dar dostáva pre ľudí, aby ich posväcoval a cez nich, aby sa posväcoval on. Je to služba spoločenstvu, kde prináša obeť tak nekrvavú na oltári, ako aj obeť vlastného života za tých, ktorí sú mu zverení.“

Nezabudnime ďakovať za tento dar Ježišovi a prednášať mu modlitby za kňazov a kňazské povolania.

d. o. Marek

meditácia snímka: M. Magda

OBSAH**ÚVODNÍK**

"Pod'za mnou!" 2

KATECHÉZA

Homília na 14. nedeľu 4

Kňazská vysviacka 6

Kultúra vo Vítaze 8

Svedectvo dr. Glorie Polo 10

ROZHOVOR

Mgr. Ján Biroš 12

Sv. Joachim a sv. Anna 18

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Ďakovanie žiakov v ZŠ 21

SPEKTRUM MLADÝCH

Jahodové večery 20

Mons. Jozef Dugas ďakoval 23

Ahoj deti! 24

Letný tábor 2014 25

Máš problém? (26. časť) 26

Ohlášky 27

Stalo sa, Stane sa 27

Trampoty v manželstve (82. časť) ... 28

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútoraná predná: M. Magda

Vnútoraná zadná: E. Jenča

Vonkajšia zadná: M. Magda

SPEKTRUM**Vydáva:**

Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

Mgr. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Mgr. Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda

Kontakty: Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116

www.vitaz.rimkat.sk

e-mail: vitaz@rimkat.sk,

spektrum@rimkat.sk

číslo účtu: 5037445647/0900

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Mária Rázusová-Martáková Nepoznanému

Teba vraj niet!

Vraj si len taký fantóm bledý,
Pánsky bič na útlak pospolitej triedy.
Ty vraj len do tmy rútiš svet,
Bo človek nemá dušu, nemá ducha,
Len mechanika všetko ženie vpred.
Nie. Teba vraj niet!

Pravdou je len to, čo chápú zmysly moje.
Kristus a Ty? Všetko iba tmou je.
A vaša náuka svet nevytiahne z biedy,
Dávno to popreli mnohé vykopávky.
I sama zem; stará milióny liet!
Nie. Teba vraj niet!

Ja viem... I zarážam krok svoj kade-tade,
Po lúkach zelených, po mladuškom sade,
Kde višňa vyhnala prvý mliečny kvet...
Ach, kto ťa stromček môj, vystavil tak umne?
A z višne vonia, vonia med...
Nie. Teba vraj niet!

A padá tma. Snívam hľadiac na nebesá...
Kto znáš ich tajomstvo? Tisíc svetov skvie sa,
Závratnou rýchlosťou sa ženú vpred.
Som ako v chráme. Či divom sa ti nezdá,
Že naša zem je práve taká hviezda,
Čo nikdy nezmylí svoj nádherný let?
Vraj Teba vraj niet!

A predsa všetka vtač, všetky tvory zeme.
Každý kvet, strom a byl, každý plod i semä
A všetok vzduch sa skvie veľkou slávou Toho,
Čo skrytý, tajomný, nepoznaný mohol
Stvoriť ten div, ten čarovný svet!

Teba vraj niet!
Tak nech Ťa niet!
Ale ja dušu v sebe cítim,
Že neskončím život týmto žítím,
Že musím dosiahnuť svojich mét!
Preto sa bijem... A neustúpim z boja,
Kým s Tebou nesplynie smutná duša moja,
Ty, Bože, pravdy večný stred.

Túto báseň v roku 1970 v čase normalizácie recitoval Ján Biroš na Devíne, vtedy ešte študent bohosloveckej fakulty v Bratislave pred veľkým množstvom zhromaždených. Výsledok: skoro do posledného dňa nevedel, či mu bude udelená sviatosť kňazstva.

HOMÍLIE

14. nedeľa cez rok A

V rámci katechézy k Roku viery vám ponúkame pre duchovné obohatenie sa homílie nášho rodáka, kňaza Mgr. Jána Biroša.

Keď ich duchovný otec doniesol do redakcie, veľmi som sa potešil, lebo nám do nášho duchovného života pribudne aj jeho dlhoročný pohľad na našu vieru cez vysluhovanie sv. omší, zložených z bohoslužby slova a bohoslužby obety.

„Podťe ku mne všetci...“

Milí veriaci, lekári tvrdia, že človek spotrebuje denne 2 000 kalórií potravy. Koľko kubických metrov vzduchu potrebuje, na to prišli poprvýkrát v roku 1964 vo Švajčiarsku. Nejaký človek tam chcel rýchle zbohatnúť. Rozdelil izby a do tých malých izbičiek umiestnil pozdĺž stien 4 posteľe po dvoch nad sebou. Niektorí však neboli spokojní s takýmto spánkom za drahé peniaze a prípad prasto udal. A vtedy švajčiarska zdravotná polícia vyniesla šalamúnsky rozsudok: každý človek potrebuje 10 krychlových metrov vzduchu. Zaujímavé zistenie. Ale také jednoduché to nie je.

Človek je bytosť duchovná, ktorej nestačia ani najväčšie prídelý kalórií a vzduchu, ale ktorá k tomu všetkému potrebuje istotu, pokoj, šťastie, lásku, vernosť, pomoc a priateľstvo. Zdá sa, že to všetko môže mať, keď si nájde vhodného partnera. Zamilovaný človek – to je obľúbená téma filmov, románov, šlágrov: "človeče, zamiluj sa a bude ti dobre, zabudneš na všetko a budeš mať ľahký život". Skúsenosť však ukazuje ináč. Čím viac sa o láske spieva, hovorí a filmuje, tým viac je rodinných tragédií, nevery, zrad, ľudí opustených a rozorvaných. Láska, ktorá nie je nesená a držaná vierou a v medziach Desatora, má strašné trhliny a nebezpečenstvá. I keď existuje láska ideálna, verná a obetavá, nakoniec smrť rozbije všet-

ky zväzky. A potom je tu už len Boh, toto posledné, na čo ani smrť nemôže siahnuť. V dnešnom evanjeliu Kristus hovorí: „Všetko mi odovzdal môj Otec a nikto nepozná Syna iba Otec, ani Otca nikto nepozná iba Syn a komu by to Syn chcel zjaviť.“ Týmto slovami sa dostal Kristus do závrtných výšin. Ale akoby sa rýchle spamätal, vracia sa ihneď do ľudskej oblasti, keď hovorí: „Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení a ja vám dám odpočinúť.“

Každý človek hľadá srdce, ktoré by mu rozumelo, s ním cítilo, radovalo sa i plakalo, len jemu patrilo celé, nerozdelené. No tohto všetkého nikto nie je

Čím viac sa o láske spieva, hovorí a filmuje, tým viac je rodinných tragédií, nevery, zrad, ľudí opustených a rozorvaných.

schopný. Existuje však božsko-ľudské Srdce Kristovo, ktoré „zanecháva 99 oviec na púšti a hľadá jedinú na cestách sveta, zatúlanú a stratenú“. A čo povedal vtedy pred 2000 rokmi v Palestíne, volá i dnes: „Podťe ku mne všetci a ja vás občerstvím!“ V histórii nie jeden človek takto hovoril a Krista napodobňoval, napr. bývalý filipínsky prezident Diosdado Macapagal. Každý piatok bol jeho palác otvorený nešťastným a biednym ľuďom. Každý mohol voľne prísť a s prezidentom osobne hovoriť. Prichádzali dôchodcovia, nespokojní so svojou penziou, obchodníci nariekajúci nad daňami,

matky prosiace za uväznených synov. Lenže bieda naučí človeka byť jasnozrivým a nedôverčivým. Ľudia začali tušiť nekalé pozadie, vraj to robil len preto, aby vyhral budúce voľby.

„Podťe ku mne všetci...“ Kto toto riekol, musel byť ochotný obetovať viac ako úsmev, priateľské slovo, príležitostnú pomoc a veľkorysé gesto: svoj život. Kristus zomrel za nás. Viac Boh už urobiť nemohol. Väčšiu lásku nemá nikto, než kto položí život za svojich priateľov. Lepší dôkaz pre správnosť svojej veci nemôže človek dať, než za ňu zomrie. Kristus nezomrel však pre svoju náuku, ale za ľudí. Láska, ktorá ho dohnala až na kríž, je symbolizovaná a skoncentrovaná v jeho Srdci. Tu človek nachádza pokoj, ktorý svet a všetci ľudia dohromady dať nemôžu.

Kresťanstvo bolo vždy náboženstvom utrápených a usužovaných. Prvotnú Cirkev netvorili šľachtici a statkári, ale utlačovaní, chudobní, trestanci a otroci. U nich predovšetkým našlo evanjelium svoju ozvenu. Dodnes je tomu tak. „Podťe ku mne...“ platí tým, ktorí stále hľadajú a so svojím životom sa nemôžu vysporiadať, tým, ktorí by radi verili a dobro konali, tým, ktorí sa považujú za beznádejné prípady, za čierne ovce, tým, ktorí nevidia východisko z biedy a trápenia. Predovšetkým kvôli týmto nešťastníkom Kristus podstúpil hrozné muky kríža.

Mgr. Ján Biroš

snímka: Martin Magda

Mons. Bernard Bober

Kňazská vysviacka 2014 (homília)

Excelencie, bratia v biskupskej službe, arcibiskup Alojz, otec biskup Stanislav, otec biskup Thomas z Limburgu, drahí bratia kňazi, provinciálny predstavený rehole Menších bratov františkánov brat Jeremiáš Daniel, princípiáli našich ordinandov, predstavení kňazského seminára z Košíc i z amerického Baltimoru, profesori z Teologickej fakulty, diakoni, rehoľnice a rehoľníci, rodičia a príbuzní našich budúcich kňazov, seminaristi, drahí bratia a sestry v Kristovi, zhromaždení tu v košickej katedrále, i vy, čo nás počúvate prostredníctvom rádia Lumen a sledujete vďaka prenosu televízie Lux!

Kňazská vysviacka je sviatkom nielen diecéznej či rehoľnej rodiny, ale je sviatkom celej Cirkvi. Uisťuje nás o tom, že Pán je s nami po všetky dni. Dnes tu pred nami v košickej katedrále stojí trinásť diakonov. Už sa osvedčili v službe a teraz sa predstavili ako pripravení k tomu, aby sa stali kňazmi a aby ešte viac slúžili. Po jednom postupne predstúpili a na celý život vyslovili vetu: „Tu som!“ Som pripravený zanechať mnoho a dať sa celý do služby Evanjelia pre spásu ľudí.

A toto nie je dnes žiadna samozrejmosť! Sme z každej strany vystavení terajšiemu štýlu života – točiť sa iba okolo seba a pritom prehliadať biedu vo svojom okolí, zabudnúť na blížneho a pozeráť sa na druhých ako na prekážku vlastnej slobody. Avšak pravým opakom tohto ducha doby sú ľudia slúžiaci, sú to práve Ježišovi učeníci, plní radosti. Lebo radosť z Boha rozširuje srdce a pomáha utešovať všetkých, čo potrebujú

akúkoľvek pomoc.

Milí naši kandidáti, verím, že nikdy nebudete lutovať, že ste sa dnes dali na túto cestu! Tešte sa v odovzdanosti a v dôvere voči Bohu a vaša kňazská radosť nech je nekonečná a misionárska. Nech sa vám kňazská radosť stane akoby rodnou sestrou – nech je to neoddeliteľná súčasť vás samých!

Totíž, v každej rodine, každému dieťaťu padne zadobre, keď má viac súrodencov. My sme doma boli traja bratia. Sestra nám, žiaľ, zomrela ešte v útlom veku. Keď sme boli malými chlapcami, chceli sme mať ešte ďalšieho brata, aby sme sa mali s kým hrať. A z rozprávania mojich spolužiakov zo školy viem, že sestru v rodine bratia skoro nikdy a nikde nevedeli celkom oceniť, pretože sestry mali iné záujmy, iné koničky a iné partie. Ale s pribúdajúcimi rokmi, hlavne vy, čo máte sestry, zistujete, že sestra vám vie poradiť, s ľahkosťou sa vie zorientovať a vie vám povedať čo si máte obliecť, ako sa správať, alebo čo povedať. Sestra v rodine zjemňuje drsnosť bratov a vie sa prezieravo postarať o mnohé veci. Upevňuje v rodine pokoj a pohodu. Verím, milí naši svätenci, že ak máte sestry, sú tu dnes spolu s vašimi rodičmi.

Dnes si však adoptujte ďalšiu sestru – kňazskú radosť, ktorá vám do života prinesie ďalších súrodencov: chudobu, vernosť a poslušnosť. Kňazská radosť úzko súvisí s týmito troma: s chudobou, vernosťou a poslušnosťou. Toto je vonkajší prejav kňazského pomazania, ako spomenul Svätý Otec František v tomto roku na Zelený štvrtok.

1. Naozaj, chudoba a skromnosť na cti neutŕha, pomáha kňazovi priznať sa k biednym. Pozor na nové prúdy, na podnikavcov, ktorí by chceli meniť evanjelium pre svoje výhody. Viem, že určite tie prvé roky budete žiť z minima i keď výdavky budú oveľa väčšie. Budete odkázaní na to, čím vám prispievajú vaši rodičia, príbuzní a veriaci vo farnosti. I napriek tomu netúžte po tom, aby ste mali viac. Veď určite budete mať vždy to, čo budete potrebovať. Zostaňte skromní a nebojte sa obetovať ešte i z toho mála, čo vám zostane.

2. Milí diakoni, ďalšou sestrou kňazskej radosti je vernosť – vernosť v čistote srdca a vernosť v službe. I samotná forma života v celibáte má napomáhať službe a takto ste to mohli zakúsiť už ako diakoni. Pri kňazskej vysviacke nestrácate svoju slúžiacu diakonskú podstatu. Nie! Učiteľ a Pán – ako Ježiša nazývali jeho učeníci – sa zohol k apoštolom a prejavil im službu, ktorú vykonávali kedysi iba otroci. Skôr ako Ježiš ustanovil Eucharistiu, umyl im nohy. Sklonil sa ku konkrétnej službe.

Pre vašu disponovanosť a schopnosť slúžiť ste veľkým darom pre ľudí a pre našu Cirkev. Je to tak potrebné, práve v dobe, v ktorej žijeme! Vy dnes dáte najavo, že nechcete ľudí využívať pre svoj vlastný prospech. Naopak, chcete im slúžiť, chcete slúžiť pre ich spásu, aby ľudia nepremrhali svoj život, ale aby našli zmysel svojho života v Bohu. Sme vyslancami slúžiacej Cirkvi. Vráťme sa k slúžiacej Cirkvi – k nezištnej službe! Určite, chce to odvahu ísť k všetkým i k strateným a smutným ľuďom. A vy

snímka: súkr. archív dp. J. Biroša

to viete!

„Chodte na periférie – na existenčné periférie ľudí!“, hovorí pápež František. A on sám ide až na ostrov Lampedúza k zúfalým utečencom do záchranného tábora. To znamená, že kňaz má ísť až do najväčšej ničoty, tmy, zúfalstva a opustenosti. I tam má zaniest svetlo viery cez vlastnú vernú službu. Preto žite i naďalej podľa vzoru Ježiša, ktorý neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil.

3. A do tretice, kňazská radosť má za sestru poslušnosť. Také ťažké slovo pre dnešnú dobu a tak často spájané so slepotou! Akoby sa tu jednalo o potláčanie vlastnej osobnosti a osobnej slobody. No vy dobre viete, že v poslušnosti sa otvárate pre najvyššiu formu slobody. Oslobodení od všetkého ste slobodní pre všetko, čo chce s vami urobiť Boh. V tejto dôvere sa odovzdávate Cirkvi.

O malú chvíľu osobne slúbite úctu a poslušnosť svojmu biskupovi a svojmu predstavenému. Neurobíte to preto, aby ste boli poddajní nejakému človekovi, ale aby ste zachovali puto jednoty, ktoré je z každej strany a v každom čase napínané, často až za hranice únosnosti.

Milí ordinandi, po tomto krásnom a šťastnom dni zavíta do vášho života každodenná tichá konfrontácia vo svedomí: Žijem svoje kňazstvo úprimne a som v ňom šťastný? Časom sa môžete stať rutinnými vysluhovateľmi sviatostí, môžete byť znechutení vlastnou nedostatočnosťou, ľahostajnosťou a rezignáciou spolubratov, no nikdy sa nebojte vrátiť a modlitbou či duchovnými cvičeniami oživiť v sebe kňazskú radosť z istoty, že Boh si vás i napriek nehodnosti vybral a posvätil. V tejto kňazskej radosťi nestratíte

chuť žiť ideál Krista.

Vaša vďačnosť nech po Bohu dnes smeruje k vašim rodičom, ktorí vás vychovali a darovali vám vieru. Ďakujte im za príklad obety, aby ste vy mohli rásť pre povolanie. Ďakujte Bohu i za vašich predstavených a formátorov, či už v seminári, alebo na Teologickej fakulte. A nakoniec, ďakujte Ježišovi i za duchovné sestry – skromnosť, vernosť a poslušnosť, ktoré on sám posielal na pomoc našej kňazskej radosťi.

Drahí synovia, prajem vám, aby vo vás vždy viac a viac silnela kňazská radosť, ktorá dokáže rozdať a obetovať i vlastný život. Nech váš duch neprestajne jasá v Bohu, tak ako v prípade najväčšej a najšťastnejšej Božej služobnice Panny Márie. Takto budete verní Ježišovi a jeho Cirkvi a budete blízki ľuďom aj v tých najťažších chvíľach ich života. Amen.

60. roky a kultúra vo Víťaze

Aj keď len sporadicky, ale predsa sa kultúra šírená formou divadla objavovala aj u nás vo Víťaze. V každej generácii sa našli mladí ľudia a študenti, ktorí vytvorili divadelné spoločenstvo, aby takýmto spôsobom prinášali kultúru svojim vrstovníkom a všetkým rodákom. Nebolo to inak aj v mladej generácii, žijúcej v 60. rokoch. V súkromnom archíve d.p. Jána Biroša som objavil fotografie z víťazského ochotníckeho divadla Pytliakova žena. Túto hru pre malé javiskové formy napísal Ferko Urbánek. Zrežisoval ju Ján Biroš so spoločenstvom mladých ľudí z Víťaza. Našej mládeži táto hra už asi nič nehovorí, pripomeňme si preto hlavné postavy a dej.

Postavy: Pavloňová, vdova, Veronika, jej dcéra, Flóriš Karvaš, jej muž, Záhora, bohatý gazda, Hana, jeho žena, Johanka, ich dcéra, Mišún, mladý gazda (hrbatý mládenec), Mazanka, pôrodná babka, Horák, panský hájnik, Borový, panský hájnik a dvaja četníci.

Dej: Veronka Pavloňová má zničený život. Mala mládenca, ktorého milovala celou dušou, ale rodičia ju prinútili vydať sa za surovca a korheľa Flóriša Karvaša, ktorý sa o dom vôbec nestará, potlika sa len po krčmách, kde hrá karty a márne ľahko nadobudnutý majetok. Na ženu i jej matku je surový, až ním i celá dedina opovrhuje. Preto mnohí Veronke radia, aby muža nechala, že by sa našiel ešte muž, ktorý by si ju zobral. Ponúkajú jej Miša, kedysi najlepšieho kamaráta jej milého Martina, ktorý padol na vojne. Napriek všetkým príkorm a trápeniam, ktoré musí Veronka znášať, neposlúchne nikoho a ako prisahaná žena Flórišova trpezlivo znáša svoj kríž.

Horšie je v dome, keď príde i Mišo a nájde ho tam jej muž, ktorý jej zle vyčíta. Flóro odchádza furmančiť a v chudobnom dome niekdajších boháčov nastáva aspoň na nejaký čas pokoj a klud. Veľké je však jeho prekvapenie, keď sa vráti a nájde doma kolísku s deckom. Rozzúrený nadáva žene do cudzoložníc, ale keď chce siahnúť na dieťa, vtedy mu Veronka prezradí, že je to vlastne jeho syn, ktorého mal s akousi slúžkou, ktorú po niekoľkodennej láske odkopol. Flóra však nenapraví ani toto vedomie hriechu. Stále ženu upodozrieva a trápi, žije svojím bývalým životom a keď už peňazí niet, stane sa pytliakom. Hájnik Borový upozorňuje Veronku, táto dohovára mužovi, ale všetko márne. Flóro večer, keď sa zotmie, berie svoju pušku a pytliači ďalej, aj keď mu zo dňa na deň hrozí stále väčšie a väčšie nebezpečenstvo. Ale všetkému býva raz koniec. Prídu i na Flóra. Vysledia ho v hore, práve keď chce strieľať na zver, chcú mu v tom zabrániť a zaplatí to lesník svojím životom. Prenasledujú ho až domov, kde prosí ženu, aby ho ukryla. Tá sa o neho nestará a on vbehne do jamy na zemiaky práve v dobe, keď prenasledovatelia vchádzajú do domu. Vyzývajú ho, aby sa vzdal, aj keď nevedia, kde je ukrytý, lebo žena ho nezhradila. Keď sa im ho podarí vydrúť z jamy a strieľa, tu ho četník zastrelí na úteku. Urobí tak koniec utrpeniu nešťastnej Veronky, ktorej pobral všetko, čo mohol, predal i poslednú kravu, ktorá bola obživou celej rodiny i jeho synovi a otvára pred ňou nový, lepší život, ktorý nastupuje s priateľom svojho milého Martina, Mišom. Na snímkach vám predstavujeme vtedajších ochotníkov, z ktorých mnohí už nežijú. Hlavné postavy zahrali Pavloňová, vdova - +Helena Pavlíková, Veronika, jej dcéra - Filka Sirovičová, Flóriš Karvaš, jej muž - Ján Biroš.

Milí naši mladí čitatelia, nech je to pre vás inšpirácia na zmysluplné a duchovné trávenie voľného času. Z vlastnej skúsenosti vám to zo srdca odporúčam! Verte mi, ešte aj teraz čerpám z tohto obdobia, kedy som sa s mojou hudobnou skupinou snažil šíriť „víťazskú kultúru“. Ostali mi priateľstvá, ktoré mi ešte aj dnes prinášajú potešenie a úžitok nielen do môjho súkromného života, ale aj do môjho podnikania.

pripravil: M. Magda foto: Jozef Tobiáš

Flóro (Ján Biroš ako zastrelený), Mikuláš Magda ako četník, Ján Jenča (Marhaneho) ako hájnik.
Na malej snímke Albert Biroš a Filka Sirovičová.

Spoločná snímka na konci hry. Zľava doprava: Ján Biroš, Ján Jenča (Marhaneho), Mikuláš Magda, Albert Bednár, Stanko Sabol, Bernard Bednár. Kľačiaci: Albert Biroš, Adela Uličná, Helenka Pavlíková, Filka Sirovičová, Milka Petková, Vikta Salanciová. Na snímke je uvedený dátum 27. júla 1958.

Svedectvo pani dr. Glorie Polo

U niektorých veriacich môže niekedy vzniknúť slabá chvíľa, keď zapochybujú o existencii Boha. Ponúkame vám svedectvo kolumbijskej lekárky Glorie Polo, ktoré nám naše pochybnosti vyvráti.

ÚVOD

Ak niekto z vás pochybuje alebo si myslí, že Boh neexistuje a že onen svet je záležitosťou pre autorov filmov, alebo že smrťou všetko končí, nech si prosím prečíta túto knižočku. Ale čítajte ju úplne celú od začiatku až do konca. Určite sa potom vaša mienka zmení, nech je akokoľvek skeptická.

Jedná sa tu o skutočnosť, udalosť, ktorá je dobre zdokumentovaná a stala sa v roku 1995. Pani dr. Gloria Polo je žena z Kolumbie, zubná lekárka, ktorá „zomrela“ pri jednom úraze, to znamená bola tak ťažko zranená, že ležala niekoľko dní v kóme a bola udržiavaná pri živote len pomocou nemocničných prístrojov. Keby boli prístroje vypnuté, okamžite by zomrela. Ošetrojúci lekári sa už celkom vzdali a tiež už chceli prístroje odpojiť. Len jej sestra, ktorá je tiež lekárkou, trvala na tom, aby prístroje nechali ešte ďalej v prevádzke.

Cez kómu sa ocitla na druhej strane skutočnosti, na onom svete a smela sa opäť vrátiť, aby vydala svedectvo tým, ktorí nedokážu veriť. Priniesla nám teda stadiť dôležité svedectvo. Ale čítajte ho na nasledujúcich stránkach radšej sami z jej úst...

Pani Gloria smela v dnešnej dobe v mystickom zážitku, ktorý veľmi jasne popisuje, nahliadnuť do svojej „knihy života“. A tento zážitok ňou natoľko otriasol, že sa z príkazu Pána stala hlasom volajúcim na „púšti viery“ dnešnej modernej doby. Pritom podstata jej poslania a jej samotný zážitok nie je nič iné, ako pohľad na

nesmiernu lásku Božiu k nám ľuďom a na Jeho veľké Milosrdenstvo. Hovorí pritom na rovnakú tému ako náš emeritný pápež Benedikt XVI. vo svojej prvej encyklike Deus caritas est... (Boh je láska).

Veď Boh nám dáva stále znovu dôkazy, ale my i napriek tomu popierame Jeho existenciu.

ZÁSAH BLESKOM

Dobré ráno, pozdrav Pán Boh, milí bratia a sestry!

Je pre mňa veľmi krásne a veľkou radosťou, že tu smiem byť, aby som sa s vami podelila o tento veľký dar, ktorý mi preukázal Boh. To, čo vám budem rozprávať, sa stalo 5. mája 1995 pri Národnej univerzite v Bogote, hlavnom meste Kolumbie, tak okolo pol piatej popoludní.

Som zubná lekárka. Ja a môj dvadsaťročný synovec, tak isto povoláním dentista, sme práve pracovali na našej dizertácii. V tento deň, bol to daždívny piatok, sme išli spolu s mojím mužom smerom k fakulte zubného lekárstva, aby sme si priniesli pár kníh, ktoré sme potrebovali.

Išli sme so synovcom spolu pod malým dáždnikom. Môj muž mal nepremokavý plášť a išiel tesne popri stene hlavnej knižnice, aby sa chránil pred dažďom. Zatiaľ, čo sme obidvaja neustále menili strany, aby sme sa vyhýbali kalužiam, tak sme sa priblížili - bez toho, aby sme to spozorovali - k aleji stromov a keď sme skákali cez jednu väčšiu kaluž, z výšky nás zasiahol blesk, ktorý bol tak silný, že sme zuhoľnateli. Môj synovec bol okamžite mŕtvy, zomrel na mieste.

Blesk ho zasiahol zozadu a spálil celé jeho vnútro. Navonok zostal neporušený. Aj keď bol taký mladý, bol to človek celkom oddaný Bohu. Zvlášť uctieval Jezuliatko. Nosil Jeho medailu na krku v kryštále kremeňa. Odborníci zo súdneho lekárstva hovorili, že to bol práve kremeň, ktorý pritiahol blesk. Blesk mu prenikol priamo do srdca. Okamžite nastala zástava srdca. Zhoreli všetky vnútorné orgány a silný prúd blesku potom opustil jeho telo cez nohy. Oživovacie pokusy boli zbytočné. Ale čisto navonok nemal žiadne popáleniny.

Čo sa týka mňa, blesk vnikol cez moju ruku a spálil celé moje telo strašným spôsobom, zvnútra aj zvonku. Za toto moje uzdravené telo, ktoré teraz pred sebou vidíte, musím ďakovať len Božiemu milosrdenstvu. Je to výraz milosrdenstva nášho dobrotvého a nás nadovšetko milujúceho Boha. Celé moje telo bolo tým mohutným zásahom blesku zuhoľnatené. Prsia boli preč, zvlášť na ľavej strane, kde bol môj prsník, bola veľká diera. Nebolo na mne už žiadne svalstvo, moje rebrá, brucho, podbruško, ako aj moje nohy a pečeň boli úplne zuhoľnatené. Blesk opustil moje telo pravou nohou. Ladviny utrpeli silné popáleniny, tak isto pľúca a jeden z vaječníkov.

Používala som ako antikoncepciu vnútro maternicové teliesko, ktoré je z medi a meď je naozaj dobrý vodič elektriny. Preto snád aj vaječníky boli tak veľmi spálené. Boli také malé ako dve guľičky hroznového vína. Utrpela som zástavu srdca a bola som prakticky bez života. Moje telo sa škľbalo a chvelo kvôli elektrickým šokom, ktoré spôsobil blesk. Sama mokrá zem bola ešte pod elektrickým napätím. V prvom okamihu mi preto nikto nemohol pomôcť, pretože dlhšiu dobu nebolo možné, aby ma niekto chytil.

DRUHÁ STRANA DIANIA

A teraz dobre počúvajte! To bola telesná, materiálna, fyzická časť môjho úrazu. Ale druhá časť tohoto diania bola oveľa krajšia, bol to nepredstaviteľný, krásny zážitok. Pretože zatiaľ, čo moje telo tu ležalo zuhoľnatené, nachádzala som sa (moja duša) v nádhernom bielom tuneli. Okolo mňa bolo biele svetlo, neopísateľné svetlo, ktoré spôsobovalo taký pokoj, také šťastie. Pocity, ktoré sa prosto ľudskými slovami nedajú popísať. Jednoducho povedané, neexistujú pozemské slová, ktoré by popísali veľkosť tohto okamihu. Bola to šialene enormná extáza, nepopísateľný vrchol. V tomto svetle som sa pohybovala dopredu, neopísateľne šťastná a plná radosti, nič ma v tomto tuneli neťažilo. Keď som sa pozrela hore, uvidela som na konci tohto tunela niečo ako slnko, biele svetlo. Hovorím „biele“ len preto, aby som označila nejakú farbu, pretože farba tohoto svetla a jeho jas bol neopísateľný. Nebola porovnateľná s ničím, čo existuje ohľadne farieb na tomto svete. To svetlo bolo jednoducho krásne. Toto svetlo bolo pre mňa ako zdroj tejto úplne obrovskej lásky, tohoto pokoja vo mne a okolo mňa. Neopísateľná láska a pokoj, ktorý som zo sveta nepoznala...

Zatiaľ, čo som sa pohybovala tuneľom dopredu, povedala som si sama pre seba: „Pri sto hromoch! Veď ja som umrela!“ A v tomto okamihu som myslela na svoje deti a nariekala: „Môj Bože, moje detičky! Čo na to asi povedia moje deti?“ Bola som matkou stále zamestnanou a v strese, ktorá na nich nikdy nemala čas. Odchádzal som z domu skoro ráno, aby som dobýjala svet a vracala som sa domov len neskoro večer. A pritom som bola neschopná, aby som sa správne postarala o rodinu a o deti. A

tu som teraz videla celú biedu svojho vlastného života v celej pravde a bez príkras a prepadol ma veľký smútok. V tomto momente vnútornej prázdnoty kvôli neprítomnosti svojich detí som nevníkala ani svoje telo, ani rozmer času a priestoru. Pozrela som znovu hore a videla som niečo veľmi krásne. Videla som všetkých ľudí svojho života v jednom jedinom okamihu a súčasne, skutočne v jednom jedinom okamihu, a síce žijúcich aj zomrelých. Objala som svojich praprarodičov, prarodičov, svojich rodičov, ktorí už umreli, jednoducho všetkých! Bol to taký okamih plnosti, bolo to nádherné. Teraz som pochopila, že som bola klamaná rozprávkami o reinkarnácii. Prakticky som si „strelila vlastný gól“, pretože som reinkarnáciu vždy fanaticky a rázne obhajovala. Bolo mi povedané, že moja babička sa vtelila do niekoho iného, ale už mi nepovedali do koho a pretože veštenie bolo pre mňa príliš drahé na zisťovanie, nechala som veci voľný priebeh a ďalej som nepátrala, do koho sa vtelila. Sama som stále znovu stretávala ľudí, o ktorých som si myslela, že sa do nich vtelil môj pradedko a dedko. Objali sme sa úplne ozajstne a skutočne a stretla som sa so všetkými v jednom jedinom okamihu, a to sa udialo so všetkými ľuďmi, ktorých som kedy spoznala a zo všetkých krajín, kde som niekedy bola, a síce so živými aj zomrelými - a to všetko v jednom okamihu. Len moja dcéra reagovala zdesene, keď som ju objala. Mala vtedy práve deväť rokov a moje objatie pociťovala v tom istom okamihu vo svojom skutočnom živote na tomto svete. Pociťovala teda moje objatie v tých hodinách, keď sa ona a celá rodina strachovala o môj život, pretože som - moje telo - predsa ešte ležala v kóme v nemocnici. Normálne takéto objatie z druhého sveta nepoci-

ťujeme. V tomto podivuhodnom stave sa čas zastavil, bolo to jednoducho tak nádherné, bez príťaž telesnosti, bez tela. A už som sa nepozerala na ľudí tak ako predtým. Vo svojom živote predtým som sa pozerala len na to, či je niekto tučný, štíhly, škaredý, či má tmavú kožu alebo či je dobre oblečený alebo nie. Podľa toho som rozdeľovala ľudí a preto som bola plná predsudkov a cynickej kritiky. Vždy, keď som hovorila o druhých, kritizovala som. Teraz tu to bolo úplne inak. Tu bolo všetko bez hmotného tela. Teraz som tiež videla vnútro ľudí a aké krásne bolo vidieť vnútro ľudí, ich myšlienky a pocity, pokým som ich objímala. A zatiaľ, čo som tak všetkých brala do náručia, súčasne som sa pohybovala stále viac nahor.

A týmto spôsobom som sa dostávala ďalej, plná pokoja a šťastná. A čím vyššie som vystupovala, tým viac som si uvedomovala, že sa mi dostalo nádherného videnia - a na konci tejto cesty som videla jazero, krásne jazero, obklopené tak krásnymi stromami, že už neexistuje ďalšie stupňovanie slova krásny. A tak isto tu boli kvety vo všetkých farbách s vôňou, ktorá človeku spôsobovala také blaho - bolo to všetko také iné, všetko bolo tak nadmieru krásne v tejto podivuhodnej záhrade, na tomto nádhernom mieste, že neexistujú slová, ktoré by to opísali, všetko bola láska.

Boli tu dva stromy, ktoré niečo uzatvárali. Zdalo sa, že je to vstupná brána. Je to všetko tak úplne iné, ako to poznáme. Ani farby nie sú podobné tým našim. Tam je všetko tak nevýslovne krásne. V tomto okamihu vidím svojho synovca, ktorý so mnou utrpel nešťastie, ako vošiel do tejto nádhornej záhrady. A ja so vedela, cítila, že tam nesmiem vstúpiť a ani ešte nemôžem tam vstúpiť.

prípravil: M. Magda

Rozhovor: Mgr. Ján Biroš

Náš rodák Vdp. Ján Biroš oslavuje v týchto dňoch životné jubileum 75 rokov života. Pri tejto príležitosti sme ho oslovili, aby nám priblížil genézu svojho života.

Patrí sa pri tejto príležitosti poďakovať sa Pánu Bohu za taký krásny dar života, pretože on je strojom nášho života. Za všetko len jemu vďačíme a nemáme iného mecenáša, iného darcu ako je dobrotivý Pán Boh, ktorý nás fantasticky vedie týmto životom.

Porozprávajte nám, duchovný otec, od začiatku o svojom živote, začnite vašimi rodičmi.

Moji rodičia – mamka pochádzala zo Širokého, za slobodna Timková, otec bol majetný človek, ale nakoľko bol bohatý (ale nie miliónár), tak bol aj naklonený Pánu Bohu a kňazom. Bol nápomocný kňazom, ako bol napríklad u nás v istých časoch pán Ungvarský, či študent, atď. Takže si ctí kňaza a kňaz im to oplácal svojou láskou a dobrotou. Môj dedo sa dokonca predmodlieval ruženec, potom to prebral jeho syn Valentín. Takže bol skutočne dobrý ku kňazom. Môj otec sa teda volal Anton a spolu s mamkou boli jeden ročník 1897, ako pápež Pavol VI. No a farárom vtedy v Širokom

U Birošovcov na spoločnom dvore.

bol pán biskup Jozef Čársky. To bol ľudomil, skutočný nástupca apoštolov a zaoral tam naozaj hlbokú brázdú. On pod Braniskom urobil veľkú prácu. Vtedy to bolo tak, že do roka boli tri alebo štyri dni povinní odpracovať pre pána farára na živobytie, pretože korrunkky neboli, na omše sa šestáky vtedy dávali, atď. Takže otec chodil, keďže mal kone, dva dni. Kto nemal kone ani voly, odpracoval štyri dni. Chodili na tie farské role a výnosy z týchto rolí, samozrejme, nešli všetky pánu farárovi do žalúdka, ale išlo to do seminára, do chudobinca, to už pán biskup rozdeľoval. A tak, aj keď chodil vtedy ešte farár Čársky pomedzi ľudí, získaval si ich sympatie, aj evanjelizoval, aj potešil a povzbudil. A tak môjho otca Antona sledoval, bol to chlap urastený a

silný a mal aj reč kultivovanú a náboženskú, že netáral a sprostosti nerozprával. Pán farár si ho všimol a hovorí: „Podz hef, mal ja by pre tebe dzifce.“ „A chtore?“ „Ta Marinku Timkovú.“ A otec povedal: „...a ešči niška by som ju bral, bo je krasavica i bohačka.“ A tak potom z toho bola svadba asi v roku 1919, 1920, neviem už presne. Keď farár prišiel za mojím dedom, Valentín sa volal a oznámil mu, že má pre jeho dcéru Marinku ženícha, tak dedo tak dôveroval pánu farárovi, že povedal: „Keď vy poviete, duchovný otec, aj za cigána ju dám.“ To bola vtedy taká morálka. Mamka ani nevedela, že sa bude vydávať. Čistá išla pred oltár. Aktuálne pre dnešné časy. Tak vzniklo toto manželstvo. Otec bol človek zdravý a urastený a veľmi mu aj chutilo vypiť si, ale

nebolo čo, bola pravda chudoba, takej pálenky nebolo. Ale čo ešte musím podotknúť, že aj keď otcovi chutilo vypiť si, nikdy v živote som ho nevidel opitého. Mamka však vždy vedela, keď si troška vypil, lebo keď prišiel domov, smial sa, všetko videl v ružových farbách. Takže mamka to vždy spoľahlivo odhalila, ale nikto u nás neklial, nenadával. A to bolo to, čo som na ňom obdivoval, že sa len usmieval, keď mal vypité. Žili sme v jednom dvore s otcovým bratom Jožkom. Otec bol takej veselej povahy, kúpil si akordeón a otec vyhrával na "ganku".

Kolko vás bolo súrodencov?

Bolo nás šesť detí. Požehnaných šesť detí, jedno zomrelo v krstnej nevinosti, bolo pokrstené. Potom prišla Helena r. 1922, ona bola najstaršia, vydala sa za Jána Stašíka. Chcela byť rehoľnicou, bola v reholi sv. Františka

pod ochranou svätej rodiny a boli vychovávané pre zdravotníkov na prácu v nemocnici sv. Anny v Brne. Na sto percent sa tomu chcela venovať, ale lekári jej našli v jej dvadsiatich rokoch nejaký nález na pľúcach, hoci röntgeny ešte vtedy neboli, tak nemohla tam ísť. Prišiel tu bohoslovec z Čiech, čo vystúpil zo seminára a tu začal učiť. A tak poslal moju sestru Helenu do Brna do tej rehole, po roku za ňou išla druhá moja sestra Mária, mala rehoľné meno Bonita a tak sa postupne k nim pridali aj iné dievčatá, z Vítava ich odišlo do rehole dvanásť. Takto sa chcel ten bohoslovec odvdáčiť za to, že ho podporovali v seminári. Niektoré z nich ešte žijú - sestra Doubravka Štofaníková, sestrička Espedita Gregová a ešte sestra Alma Novotná.

Bonita - Mária bola ročník 1925, Valent 1927, Regína 1932

a ja 1939. Tak Helenu poslali domov a povedali jej, že keď sa narodila pod Tatrami, takže aj tam má žiť, lebo že v Brne nemôže žiť. Tak prišla v poslušnosti domov. Išla na faru, tam už bol iný pán farár Jerga. Bol to veľmi prísny človek. Zdôverila sa mu so svojou bolesťou, že nemôže byť v reholi. Pán farár ju zaskočil tvrdením, že to preto prišla, lebo sa chcela vydať, to ju veľmi ranilo. To rehoľníctvo jej zostalo v srdci. Aj po tom, čo sa vydala, bola apoštolom viery aj medzi jednoduchým ľudom. Preto som ju obdivoval. Niekedy, keď chodili ľudia na zemiakové brigády, mohli si zobrať za odmenu 9 zemiakov z role. Bola taká, že si spočítala a mala ich trinásť, tak tie ostatné vyhodila, len aby sa nebola dopustila hriechu. Ostatným ženám to bolo na smiech. Bonita v reholi zostala do svojej smrti, zomrela keď mala 57 ro-

Rodičia duchovného otca: Mária, rodená Timková zo Širokého a Anton Biroš.

S bratrancom Albertom Birošom pred domami na hlavnej ceste do Širokého.

kov. Regína bola apoštolátom vo Vítaze, bola také slniečko Vítaza. Valent sa dobre učil, až učitelia k nám chodili, aby dali toho chlapca študovať na školy. Ale jedna hodina kurzu stála sto korún, nebolo na to peňazí, bola to veľká škoda. Valent bol inteligentný, ale neboli dostačujúce finančné podmienky na to, aby mohol študovať.

A ako si spomínate na svoje detstvo?

Mali sme Šteška Biroša v malom seminári a vo veľkom seminári v Nitre Martina Magdu, Jána Bialončíka, Martina Bialončíka, ja som sa tiež chystal za nimi. Ale prišli päťdesiate roky, všetko sa zničilo. JRD, vedeli sme, že z roľníctva nič nebude. Čiže základnú školu 1 – 5 som chodil do Vítaza, potom do meštianky a po treťom ročníku urobili 8-ročnú základnú školu. Bol to veľký nával, tak nás nezobrali. Ja, Edo Kollár, Albert

Biroš, Daniel Adamkovič sme chodili do Kluknavy a až po roku nás zobrali na gymnázium do Prešova, bol to ročník 1954 – 1957. To bola prvá maturita, chcel som ísť na vysokú školu pedagogickú, tam ma neprijali. Ale to už bolo Božie riadenie, lebo potom prišlo to, že som mal ísť do seminára. A boli sme viacerí - Laco Franc, Paľo Čech. Jerga nedovolil ísť Magdovi do seminára a báli sme sa ho ako červeného mora, že je to komunistický seminár. Ale to bola chyba, lebo cirkev išla ďalej aj v komunizme. Tak som jednoducho čakal, dal som si prihlášku raz, dvakrát, trikrát, štyrikrát. A potom boli primície vo Vítaze, ktoré mal Lacko Franc, duchovný otec Onderko tu prišiel kázať, kázal hodinu. Na tej svätej omši som spieval, lebo som rád spieval v kostole. Keď vyšli z kostola duchovný otec Jančary, pýtali sa, kto

spieval na primičnej svätej omši. „To je ten chlapec, čo sa už štyri roky hlási do seminára, dosiaľ ste ho ešte neprijali.“ V tom prišiel Onderko, vedel o mojich žiadostiach, len sa pozrel na mňa a povedal: „Už si prijatý.“ A skutočne, o dva dni prišiel telegram na faru do Širokého, lebo tu ešte nebola pošta. Pán farár Adamkovič pribehol hneď k nám na motorke a tam bolo napísané: „Biroš nech sa hlási na dodatočné príjacie skúšky do Bratislavy“. A tak som prišiel do Bratislavy, mal som vtedy 27 rokov. Predtým som bol v Inžierských stavbách, lebo som si urobil druhú maturitu, na stavebnej priemyslovke som ukončil nadstavbové štúdium. Čiže som pracoval 5 rokov v Inžierskych stavbách, tam som „príčuhol“ k stavbarine. Napríklad stavali sme vo Vojanoch most cez Laborec, v maringotkách sme boli

ubytovaní. Predtým som ešte bol aj na základnej vojenskej službe v Košiciach a keď sa Janko Štofaniak ženil, švagrov brat, nedostal som opušťák. Išiel som na čierno. Chytili ma, dostal som týždeň ostrej basy a ešte som aj musel ísť nadsluhovať do Trenčína.

Nastúpil do seminára, to bol po týchto skúsenostiach blažený a svätý život. Potom po štúdiách prišla vysviacka a relatívna sloboda - rok 1968. Sviatosť kňazstva mi udelil ThDr. Josef Hlouch. Bol to svätý človek, bol som očarený ním a jeho životom. Ešte počas štúdia som si prial, aby ma práve tento biskup vysvätil za kňaza. Bolo to tak, že do posledného dňa sme nevedeli, kto nás príde vysvätiť, lebo biskupa vtedy nebolo. Vedeli sme, komu dá komunistická vláda povolenie na vysvätenie. A

keď som sa dozvedel, že to bude práve tento biskup, veľmi sa som sa tešil a bol som vďačný, že ma Boh takto vyslyšal.

V tom období slobody sa konalo stretnutie všetkých vysokoškolákov a inteligencie z Bratislavy na Devíne, lebo to bolo výročie spojené s oslavou národných buditeľov. A tak sa, čuduj svete, aj nás z teologickej fakulty tam pozvali prvýkrát. Každá vysoká škola tam mala mať nejaký program. Jeden študent z končiaceho ročníka tam mal príhovor a hovoril o všetkých útrapách, čím si prešla teologická fakulta. Jeden spolužiak si navíčil nádhernú hymnickú pieseň, ja som tam povedal báseň s názvom „Teba v raji niet.“ To bola moja najväčšia kázeň, akú som kedy mal pred viac ako 50 tisíc ľuďmi. Nastalo nadšenie, lebo autorkou

tej básne bola evanjelička a naozaj cez tú kázeň vyrozprávala všetko, čo ju bolelo. Keď sme šli peši z Devína naspäť po tme, tak som pri svetle lampáša diktoval študentom túto kázeň, tak sa rozmnožovala a šírila.

Prišla normalizácia. Všetko mali napísané, aj moju báseň, bolo mi povedané, že nebudem vysvätený. A tak som písal domov: „Nerobte nijaké prípravy, lebo nebudem vysvätený.“ Števo Biroš v Bardejove poznal kňaza Benkeho z „Pacem in terris“, ktorému vyľiečil sestru. Tento kňaz musel z vďaky "položiť svoj krk", aby som ja mohol byť vysvätený. Neveril som, či ma eštebáci nechajú niekedy na pokoji a či niekedy budem vysvätený. A bol som šťastný, keď som z katedrály po vysviacke vyšiel už ako kňaz. Potom boli

Vzadu za rodičovským domom vyrástla budova, ktorá mala dvojaký účel. Prvý oficiálny účel stavby bol obytný objekt. Druhý neoficiálny účel stavby za komunistického režimu bola farská budova pre farnosť Vítaz. Realita farnosti sa naplnila až v roku 1997, kedy sa farské budovy začali uberať inými multifunkčnými účelmi. Priestorovo by už tento objekt nevyhovoval.

S Emou, Máriou a Martinom Bialončíkovcami.

krásne primície vo Vífaze.

Prišla prvá kapláňka. Kde to bolo?

Prvá kapláňka bol Veľký Šariš. Pôsobil tam ako farár Jozef Leščák. Tam som pôsobil rok a potom ma preložili do Terne.

Číže to už bola druhá kapláňka?

Nie, to už bola fara. No a prvá fara, to je ako prvá láska. To bolo niečo fantastické. Bol som tam 10 rokov. Tam som nemal nepriateľov. Vymenili sme na kostole nové zvony, vymaľovali sme kostol, brizolit sme na čierne na kostole zvonku dali. Po 10 rokoch som bol opäť preložený do Hanušoviec nad Topľou. To už bolo malé mestečko. Počas môjho pôsobenia sme urobili generálku kostola, zlatili sa oltáre. Ľudia boli z toho takí nadšení, že chceli tam prísť na odpust pešo. A prišli sa ma pýtať, či môžu ísť pešo, lebo je to zakázané. Povedal som im: „Keď môže ísť Vífaz

do Levoče pešo, môžete aj vy tu putovať, len nehovorte, že ja som to kázal, lebo by sa to mohlo zneužiť.“ Keď bola púť, prišiel jeden vysokopostavený člen z krajského výboru, komunista a proticirkevný činiteľ: „Čo si to dovoľujete? Pôjdete na najhoršiu faru, akú máme v diecéze.“ Bol som tam dva roky a tri mesiace a opäť som bol preložený.

A čo sa dialo ďalej?

Prišli Jenkovce. To bola najhoršia farnosť v celej diecéze. Mal som tam sedem kostolov, ale štrnásť obcí bolo bez kostolov, proste spúšť, fara stará. Bolo mi ťažko, lebo v Hanušovciach bolo už všetko urobené, ešte zlatili oltáre a ja som už musel odísť nie z cirkevného nariadenia, ale zo svetského, komunistického nariadenia. Jenkovce boli až na ruskej hranici. Ale chopil som sa roboty. Vybavil som 250 000 korún na materiál na opravu kostola, ale

štát nemal stavebný materiál ani pre svoje stavby, nie aby bol dával na cirkevné. Aj faru sa podarilo obnoviť. Bol som tam päť rokov.

Potom som sa mal dostať do Kračúnoviec, ale to sa neuskutočnilo pre isté prekážky a tak som sa dostal do Hrabovca, do takej maličknej farnosti. Ale boli to pokojné roky, príjemne som sa tam cítil. Bolo tam málo ľudí, nedokázal som opravovať ani faru, ani kostol.

Po 8 rokoch som bol preložený do Dubovice, tam som bol 15 rokov a teraz som v Šariši.

V Dubovici ste boli po duchovnom otcovi Adamčákovi?

Áno, bol som šťastný, že budem jeho nástupca. Mal som takú príhodu: vydávala sa jedna slobodná matka. Chcela mať sobáš v bielych šatách a so svätou omšou a ja som s tým nesúhlasil. Nechcel som vyslúžiť pohrebnú sv. omšu samovrahovi. Narobil som si veľa

nepriateľov. Pre tieto dva prípady som mohol byť dodnes v Dubovici, ale radšej som odišiel, keď ma moji nadriadení odvolali. Dostali sme sa až do týchto dní.

Teraz som v kňazskom domove vo Veľkom Šariši a zároveň som výpomocným duchovným vo Vítaze.

Máte aj duchovné zážitky, ktoré vám utkveli v pamäti na celý život?

Z Terne som dochádzal na duchovné posedenia do Osikova, tam bol pán farár Ondrej Orosz. Skamáratili sme sa, on sa u mňa spovedal, ja u neho, vytvorili sme veľké duchovné priateľstvo. Takže po nedeľnej večernej pobožnosti, lebo do konca svojej činnosti som od tejto aktivity neustúpil. On bol hudobník, mal harmónium a ja som spieval. Otvorili sme okno, v lete ľudia počúvali náš koncert, ako sme tam tak spolu koncertovali. Raz sme tak dlhšie posedeli. Povedal mi, aby som už nešiel na noc domov, aby som prenocoval a ráno pôjdem. Ale ja som hovoril, že musím ísť, lebo ma niečo ťahá domov. A keď som prišiel domov, len čo som si ľahol, zaklopal ktosi na okno: „Duchovný oťče, mamka umiera a my vás od šiestej večer zháňame. Už nerozpráva od šiestej hodiny vôbec, len vás čaká.“ Prídeme tam, žena sedí na posteli a čaká nás. Krásne sa so mnou vyrozprávala, vyspovedala sa, prijala sviatosti. Keď som odchádzal, ešte som potľapkal po pleci jej manžela a povedal som mu, že babka bude žiť ešte 15 rokov, lebo vyzerala tak spokojne. On sa iba tak začudovane na mňa pozrel. Keď som prišiel domov, pomodlil som sa breviár. Opäť niekto klopal na okno. Nafakal

Numerus current	Annus mensis et dies		Baptismi				Nomen parentum eorum Cognitio et Religio
	Nativitas	Collati S. Baptismi	Nomen		Sexus	Torus	
					mas.	fem.	
45.	1939 10. dec. Juli	16. Juli	Joannes		mas.	fem.	Antonius Biroš, R. c. agr. Maria Tiroš, R. c.
48.	1939 21. dec. Juli	23. Juli	Gavriel Comelin (Julian)		mas.	fem.	Jacobus Adamkovič, R. c. fides purissima Maria Baloga, R. c.

Dátum krstu Jána Biroša a jeho priateľa Daniela Adamkoviča.

som sa, kto to opäť je, ale v duchu som si pomyslel, že je dobre, že som doma. Bol to opäť ten istý človek, ktorý mi povedal, že hneď, ako som odišiel, babka padla do perín a bola mŕtva. Veľká milosť Božia to bola. Pre mňa to bolo poučenie: nenechávaj faru prázdnu, lebo nevieš, kto ťa čaká a chce posledné pomazanie a vyslúženie sviatostí. To je môj najkrajší zážitok, v ktorom som si uvedomil, ako musím byť verný fare a tomu spoločenstvu veriacich, do ktorého ma Pán Ježiš poslal.

Povedzte nám, ako vnímate te- rajší Vítaz a jeho duchovný život.

To, ako sa z biednych pomerov, ktoré vládli v starom kostolíku sv. Ondreja, rozrástlo sa to do takej nádhery, ako je tomu dnes, to je skutočný zázrak.

A odkaz pre Vítazanov?

Som hrdý na Vítazanov, ctím si každého Vítazana, aj tých, čo bývajú mimo obce. Keď mám tu sv. omšu, som veľmi šťastný, pretože mám tu vo Vítaze veľké manko: 42 rokov som tu nebol a staral som sa o iné farnosti, teraz som šťastný, že môžem byť tu ako výpomocný duchovný. Ďakujem Bohu za tento veľký dar, že môžem tých svojich Vítazanov formovať a aj tým, čo sú ďaleko od

kostola, vyprosovať od Boha svojimi modlitbami milosť spasenia. Aby sme sa na onom svete raz stretli a padli si do náručia. Pán Boh nedovolí žiadnej duši, aby bola stratená. Všetky tie ruženice, modlitby, návštevy kostolov zachránia mnohé duše, ale kto sa nechce dať zachrániť, tomu ani Pán Boh nedokáže pomôcť. Slobodná vôľa bola daná človeku, že nijaká filozofia túto slobodnú vôľu človeku nemôže dať. Boh ti všetko chce odpustiť, ale tvoja slobodná vôľa je nadovšetko. Čo si chcel, to máš. Pekelné muky, to nie je rozprávka, mnohí svätci to videli a nedá sa to ani opísať. Nedá sa opísať ani radosť neba, ale ani muky pekla, ktoré si človek dokáže sám zapríčiniť.

Takže prajem, aby aj tento náš časopis Spektrum robil svoju robotu statočne a ja verím, že mnohé články dokážu formovať aj tých pochybujúcich.

Na záver vám chceme, duchovný otec, poďakovať za vaše homílie, ktoré sú určite obohatením nášho časopisu a popriať vám veľa zdravia do vašej ďalšej kňazskej služby.

prpravili: Bc. M. Gondová a M. Magda
snímky: súkromný archív dp. Jána Biroša

Sv. Joachim a sv. Anna, rodičia Panny Márie

Mystička K. Emmerichová vo svojom videní opisuje, že predkovia sv. Anny žili v Mare, blízko hory Horeb a pochádzali zo skupiny veľmi zbožných Izraelitov, ktorí sa volali Esseni. Samotní Esseni pochádzali z doby Mojžišovej a boli potomkami kňazov, ktorí nosili Pánovu archu.

Už za čias Izaiáša a Jeremiáša dodržiavali pevné životné pravidla. Kresťania chcú vedieť o rodine, z ktorej pochádza matka nášho Spasiteľa a tak pre nedostatok správ často siahnu po spisoch či údajoch z iných prameňov, medzi ktorými najvýznamnejší sa nazýval Protoevanjelium sv. Jakuba. Bol to apokryfný, teda nepravý spis z 2. storočia. Cirkvi mu nikdy nepriznala hodnotu pôvodného apoštolského spisu. No napriek tomu Jakubova výpoveď v spise Protoevanjelium malo veľkú vážnosť pre svoju starobylosť.

Za čias starých rodičov sv. Anny býval na hore Horeb starý prorok menom Archos, ktorý konal úrad hlavy Essenov. Členovia radu žili spoločne, neženili sa, pracovali na malých poličkach a neustále využívali svoj čas modlitbou. Časť Essenov vstupovala do manželstva, ale žili od manželiek oddelene (len za účelom splodenia potomka). Deväťdesiat rokov viedol prorok Archos svoj essenský ľud. Mnoho ľudí v tej dobe žiadalo o radu pri vydaní u

dobrého proroka. Vystúpil prorok do Eliášovej jaskyne, kde sa vrúcne modlil. Vzal do ruky Áronovu palicu. Ako sa blížil čas narodenia Márie Panny, vypučal na palici výhonok. Archos vo videní povedal: „Vydaj sa za muža, ktorý sa v poradí ako šiesty bude o teba, Emorun (babička sv. Anny), uchádzať“. A tak sa Emorun vydala za Stolana. Z toho manželstva sa narodili tri dcéry: Emerencia, Ismeria, Enue. Emerencia sa vydala za Ofrasa, ktorého jej určil prorok, ktorý pochádzal z Levitov a mali tri dcéry. Ismeriu, ktorá bola manželkou Levitu Eliuda, s ktorým mala viacero detí.

Po narodení dvoch dcér narodila sa Ismerii po ôsmich rokoch dcéra Anna, ktorá vraj pri narodení mala na tele písmeno "M", vytúžený znak matky Božej. Anna sa narodila v Betleheme. Rodokmeň sv. Anny prechádzal cez Šalamúna, Dávida až do dôb Mojžišových. Anna mala deväť rokov, keď sa vydala za Joachima. Ich život však nebol bez úskalí a trápenia. Dlho nemohli mať deti, preto zažili od ľudí veľa príkoria. Bezdetnosť sa vtedy považovala medzi židmi za Boží trest. Joachim bol človek bohabojný, spravodlivý a často trávil chvíle pri svojom stáde. Zakaždým oddeľoval najkrajšie kusy pre chrám. Nezabúdala na chudobných a tretia časť stáda zostala jeho domu. Tá sa rýchlo zväčšila do takej miery, že opäť mohli previesť delenie. Rozhodol sa v chráme vykonať obeť. Kňaz Ruben pohrdol touto obetou a Joachima verejne pokarhal pre jeho bezdetnosť. Potupený odišiel k

svojím stádam na horu Hermon. Anna sa to dozvedela od ľudí, ktorí jej vyjadrovali škodoradosťou smútok. Pol roka sa Joachim skrýval v horách. Anna kľáčala, neustále sa modlila k bohu. Raz pri jej rozhovore s Bohom, zjavil sa jej anjel, ktorý jej povedal: „Boh vypočul tvoje modlitby, choď do chrámu a obetuj tam holubice. Stretnieš sa tam s manželom pod Zlatou bránou“. Prekypujúc radosťou ďakovala Anna Bohu. K. Emmerichová opisuje udalosť, že sa z neba priblížilo svetlo k lôžku sv. Anny a premenilo sa na anjela. Tento jej povedal: „Hľa, počneš sväté dieťa“, natiahol sa a písal na stenu žiariace písmená "MÁRIA". Anna s úžasom čítala nápis na stene. Keď na Annu padlo svetlo z anjela, Emmerichová pod jej srdcom videla jas, akoby vyzdobený a vysvetlený kostol, chystajúci sa prijať spásu.

Úcta sv. Joachima a sv. Anny sa rozšírila najprv na kresťanskom východe a až v 4 - 5. storočí vznikol v Jeruzaleme im zasvätený kostol blízko Ovčej brány, kde bol podľa starého podania dom svätých manželov. Veľmi silná bola úcta k sv. Anne, ktorá mala vo východnej cirkvi až tri sviatky v roku.

Takýto kostol k úcte rodičov sv. Panny bol vystavaný pred 300 rokmi na rozhraní troch trajších diecéz - spišskej, košickej a rožňavskej, na hranici Spiša a Šariša pod Čiernou horou. Okolo kostolíka sa rozprestierajú obce Ovčie, Víťaz a Kluknava.

spracoval Ján Jenča

V slnečný deň

Počula som hlas,
ako ma volá,
aj keď
živej duše
nebolo dookola.

Obzerám sa
tak i tak,
ponad stromy
preletel len vták.

Zostanem stáť,
ktorou cestou
sa mám dať?

Ku kostolu
vedú cesty viac,
ešte chvíľu potrvá,
kým vyjde mesiac.

Mám ja teda
času dosť,
urobím sebe
aj Pánovi radosť.

Kroky ma zavedú
do chrámu,
ďakujem Ti, Pane,
za Tvoju ochranu.

Aby som aj naďalej
šťastná bola,
a neľutujem,
že som zašla
do kostola.

Marta Pacovská, Široké

Deväť prvých piatkov

Veru, veľmi drahó sme boli vykúpení. Nie zlatom, nie striebrom ani drahokamami, ale najdrahšou krvou samého Syna Božieho. Pán Ježiš vycedil svoju krv do poslednej kvapky za nás, a to len preto, že nás miluje svojou nekonečnou Božou láskou. A jeho láska k nám má len jedno veľké pranie: aby sme mali účasť na jeho večnej láske, aby sme boli v jeho spoločnosti večne šťastní v nebi.

Preto, keď dával svätej Margite Márii Alacoque vo francúzskom mestečku Parai le Monial dvanásť prislúbení, dal jej aj prislúbenie, ktoré voláme veľkým a znie: „Vo svojom veľkom milosrdenstve sľubujem, že dám šťastnú hodinu smrti tým, ktorí za deväť mesiacov po sebe idúcich, vždy v deň prvého piatku, pristúpia k svätému prijímaniu. Moje Srdce im bude útočiskom v hodine smrti.“

Dnes si dávame všetko poisťovať: domy, autá, majetky, dobytok, deti, zdravie i svoj život. A Božské Srdce Ježišovo nám ponúka poisťku našej večnej spásy. Každý veriaci, ktorý berie vážne svoju večnú spásu, iste túto ponuku prijme, lebo tu ide o najcennejšie, čo máme - o spásu našej nesmrteľnej duše.

V našej základnej škole žiaci d'akovali

Po slávnostej sv. omši Te Deum sa žiaci našej základnej školy zhromaždili na hornej chodbe, aby poďakovali svojim učiteľkam za ich námahu a trpezlivosť pri odovzdávaní vedomostí. Hlavnými ďakujúcimi boli naši štvrtáci, ktorí prechádzajú do ZŠ Široké.

Potom prišlo ešte hlavnejšie poďakovanie - po 40 rokoch svojho profesného učiteľovania a 20 rokoch funkcie riaditeľky našej ZŠ odišla na zaslúžený oddych Mgr. Žofia Fottová. Poďakovanie predniesli za obec starosta obce Peter Jenča a za žiakov Veronika Ondriová.

Vážená pani riaditeľka, vážené panie učiteľky, hostia a milí spolužiaci, nastal okamih, ktorý nám bude pripomínať naše detstvo, čas prežitý v tejto škole a zároveň obdobie, ktorým sa prenosieme do našich detských školských čias. Práve o tomto období sa hovorí, že je najkrajším obdobím života.

Pri tejto príležitosti sa chceme preniesť do chvíle, keď sme prvýkrát nesmeli prekročiť bránu tejto školy. Boli sme maličké, vystrašené deti, ktoré sa pevne držali matkinej ruky. Veľmi zvedavo sme vstupovali do školy. Strach a neistota pominuli, keď sa ku nám prihovarila naša prvá pani učiteľka. V triede sme zbadali svojich kamarátov, s ktorými sme sa veľmi radi hrali v škôlke a naše obavy boli hneď menšie. Neskôr sme sa spolu učili prvé písmenká, abecedu, násobilku, čísla a vybrané slová. Ani sme sa nenazdali a prvý stupeň máme za sebou.

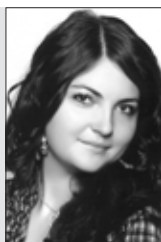
Nastal čas, vážení páni učitelia, poďakovať sa Vám za vzdelanie, pekné spomienky, za more skúseností, ktoré ste nám odovzdali. Za vedenie, toleranciu a trpezlivosť však patrí osobitná vďaka Vám, naša triedna pani učiteľka. Vám, milý náš pedagogický zbor, prajeme pozorných žiakov, pevné zdravie, veľa pracovných, ale i osobných úspechov. Ďakujeme Vám, milá pani riaditeľka a Vám drahí učitelia, za chvíle prežité so spolužiakmi, či už na školských výletoch alebo za obyčajné prestávky, keď sme sa spolu rozprávali alebo učili. Ďakujeme Vám za Vaše priateľstvo a povzbudenie. Za duchovnú podporu ďakujeme nášmu duchovnému otcovi, ktorý nám priblížil vieru, lásku a toleranciu voči sebe navzájom. Vďaka patrí aj pani školníčke a pani upratovačke za čisté a príjemné prostredie, ktoré nám každodenne vytvárali.

A my, štvrtáci, si prajeme, aby sme uspeli na druhom stupni a ďalších školách, aby sa nám splnili všetky tajné túžby a predsavzatia. Vieme, že nielen tento okamih, ale aj celé štyri roky prežité v tejto škole sú nezabudnuteľným zážitkom. Každý z nás cíti v kútiku duše smútok za svojou lavicou či za kamarátom, s ktorým sa denne stretával na chodbách, za učiteľmi, ale všetko raz končí.

Drahá pani riaditeľka, vážené panie učiteľky, za toto všetko Vám patrí jedno jediné slovo, ktoré vraví za všetko: **ĎAKUJEME!**

zaznamenal: M. Magda, snímka M. Magda

Lenka Novotná

Jahodové večery a prázdninové rána

Asi so mnou bude viacero z vás súhlasiť s tým, že júnové večery majú niečo do seba. Nie sú ešte na sto percent letné, ale majú k letu veľmi blízko. Cítiť v nich vôňu čerešní, malín, jahôd, konca školského roka a, samozrejme, začiatku dvojmesačných prázdnin.

Počas nich zbierame posledné zvyšky odvahy na zvládnutie záverečných skúšok, s hlavou v oblakoch a so zmrzlinou v ruke bilancujeme školské víťazstvá aj prehry a robíme si plány na prázdniny.

Školský či akademický rok ubehnú zakaždým veľmi rýchlo. Možno sme sa len nedávno lúčili s pani učiteľkami v materskej škole a už sú z nás svojrázni mladí ľudia. Možno sme len nedávno zložili skúšku dospelosti a už balansujeme na krehkých začiatkoch skúškových období. Čas plynie stále rovnako, nedokážeme ho zastaviť. No, počas týchto dní ho môžeme aspoň spomaliť, užívať si každú prežitú chvíľu a vychutnávať ju naplno.

Veď prázdninové rána sú skvelé najmä kvôli tomu, že vám na stole už po niekoľkých raz nedrnčí budík. Ale, koniec koncov, aj tým, že sa každé ráno zobúdzate s hrbou voľného času a ešte väčším množstvom nápadov.

Júnové večery a prázdninové rána majú veľmi veľa spoločného, pretože plány, ktoré si v júni robíme len teoreticky, v júli a auguste už prakticky realizujeme. Respektíve, chceli by sme realizovať. Mnohí sa počas prázdnin vyberiete na dovolenky, letné brigády, stáže alebo sa budete len tak túlať po svete. Nech vás už vaše kroky zavedú kamkoľvek, nezabudnite

na úsmev. Preplnené letiská, dlhé rady, množstvo migrujúcich ľudí a všadeprítomná netrepezlivosť vás môžu veľmi ľahko vyviešť z prázdninovej pohody. Takéto chvíle sú skvelou príležitosťou na to, aby sme sa mohli otestovať, či vypäté situácie už riešime s prázdninovým nadhľadom, alebo nám pri rozhodovaní ešte šliape na päty júnová presnosť a časová stiesnenosť.

Keď sa v lete zahľadíte na dozrievajúce ovocie na stromoch, na to, ako všetko okolo vás žije, keď nastavíte tvár slnečným lúčom a necháte si tvár pohládzať osviežujúcim letným vánkom, pridete na to, že vám je, vlastne, úplne fajn. Že nepotrebujete plánovať ani stresovať. Že je všetko presne také, aké má byť. A že neplánované výlety a program podľa aktuálnej nálady sú vašimi najlepšimi rozhodnutiami.

Všade naokolo sa v súčasnosti skloňuje slovné spojenie: „Byť pánom svojho času“. Vo všeobecnosti je to zhrnutá definícia efektívneho využívania času podľa vlastných potrieb a možností. No počas prázdnin toto „pravidlo“ platí dvojnásobne. S dodatkom, aby sme svoj drahocenný voľný čas využili na oddych a „resetovanie“ nielen tela, ale aj duše. Veď je príjemné si len tak vyčistiť myseľ. A nemusí to byť rovno pri mori. Stačí sa započúvať do žbinkotu malého prameňa v lese alebo do šumu

vysokých stromov.

Možno som takto na začiatku prázdnin príliš poetická, ale kto by nechcel aspoň na niekoľko dní prestať myslieť? Jednoducho neriešiť, presne tak, ako nám to už niekoľko dní ponúka reklama na známu limonádu v televízii. Iste, aktívny oddych je takisto na mieste, pretože s tým duševným veľmi úzko súvisí.

Nech sa už rozhodneme nasledujúce dva mesiace stráviť akokoľvek, nesmieme zabudnúť ani na vďačnosť. Za to, že sme zdraví, spokojní, že môžeme vnímať krásu okolo nás, užívať si slnečné lúče a aspoň na chvíľu zabudnúť na každodenný stres a zhon. Nech ani počas prázdnin nezabudneme na to, že všetko okolo seba máme vďaka bezhraničnej Božej láske.

Želám Vám, aby ste nasledujúce dva mesiace boli všetko, len nie pesimistickí, všetko, len nie skeptickí a všetko, len nie osamelí. Oddýchnite si, načerpajte nových síl a veľa letnej nálady, aby bola pre vás zdrojom energie na objavovanie nových miest a nezabudnuteľných zážitkov.

Lenka Novotná

Čo je vlastne pokora? Pokora je predovšetkým pravda. Aká pravda? Pravda, že ten hlavný nie som ja, ale ten za mnou. Duch Svätý.

Kráľ Dávid a pokora

Všimnite si veľkých ľudí. Starozákonných ľudí. Čím som starší, tým viac si ich všimám. Sú to veľkí "sym-
paťáci".

Dávid. Taký silný a mocný a predsa taký slabý. Kráľ Dávid zabil medveďa, zabil leva, zabil Goliáša. Mocný a silný a stačila jedna žena. Išiel dolu. Vidíte, aké ste mocné, ženy?

K Dávidovi prišiel prorok Nátan a hovorí mu: „Kráľ, jeden boháč mal tisíc oviec a iný mal len jednu ovečku. S ňou spával, o ňu sa staral, bola to jeho ovečka. Prišiel boháč a povedal tomu druhému: "Daj mi tú ovečku!" „Nie, nedám ti ju. To je moja ovečka. Starám sa o ňu, kŕmim ju, spávam s ňou." Zabil ho a vzal mu tú ovečku.

Viete, ako zareagoval Dávid? Vytiahol meč: „Povedz, kto to je, Nátan, a hneď mu odseknem hlavu. Povedz!" „Ty si to, Dávid!" „Čože?" „Áno, ty, Dávid! Mohol si mať ženu, ktorú si len chcel. Prečo si zatúžil po tejto?"

Viete, prečo bol kráľ Dávid taký veľký? Nie preto, že zjednotil izraelské kmene ako nikto predtým. Nie preto, že zabil medveďa, leva a Goliáša. Preto, lebo keď zhrešil, v pokore to uznal. „Áno, tento muž má pravdu, veľký je môj hriech."

Mons. Mgr. Jozef Dugas, dekan ďakoval

V nedeľu 8. júna uplynulo presne 40 rokov odo dňa, keď svätiaci o. biskup Gábriš položil ruky na hlavu dp. Jozefa Dugasa. Ten sa za všetky dobrodenia prijaté v kňazskej službe v Bardejove, Žalobíne, Kračúnovciach, Širokom, Čani a v Prešove poďakoval Pánovi pri slávnostnej sv. omši.

V homílii, ktorú predniesol kaplán M. Tirpák, bol spomenutý aj tento moment: „Milý Mons., pred 40 rokmi ste Vy osobne odpovedali Pánovi svojim áno. Vyslovili ste osudné slová podľa vzoru proroka Samuela: „Tu som, Pane, hovor, tvoj sluha počúva." Vo chvíli, keď ste nastúpili do kňazského seminára, začali sa naplňovať prorocké slová vášho učiteľa, kňaza a mučeníka, pána profesora Štefana Hlaváča: „Tento Váš syn bude raz patriť Cirkvi.“ To boli slová, ktoré povedal pán profesor, iste vedený Božím Duchom, Vášmu starému otcovi, keď sa naň obrátil s požiadavkou: „Predajte mi tohto chlapca." Starý otec reagoval tak, ako mal, ako by reagoval každý rodič: „Ani za nič na svete ho nedám.“ Ale napokon dal. Nie preto, že by to sám chcel, preto, lebo to bola vôľa nášho Pána. A tej sa predsa nedá vzdorovať. Úprimné a zbožné srdce môže bojovať, ale v konečnom dôsledku sa dobrovoľne vzdá, aby sa napokon mohlo radovať z víťazstva."

Aj my Víťazania sa chceme takouto formou poďakovať za vysluhovanie sviatostí v našej vtedy ešte filiálke. Nech Vás Pán požehnáva na Vašej kňazskej ceste s vyprosovaním ochrany sv. Jozefa, robotníka.

Mons. Mgr. Jozef Dugas, dekan, farár sa narodil 16. 12. 1950 v Hermanovciach. Ordinovaný bol 8. 6. 1974. Pôsobil 1974 - kaplán Bardejov, 1976 - aj k r. 1978 - správca farnosti Kračúnovce, 1990 - 1997 - farár Široké, 2001 - aj k r. 2009 - farár Prešov, sídlisko III., 2006 - aj k 8. 6. 2009 - dekan dekanátu Prešov II., k r. 2012 - riaditeľ Charitného domu Františka Majocha vo Veľkom Šariši.

-re-

Ahoj deti!

No konečne! Máme tu letné prázdniny a s nimi plno dní, ktoré musíte naplno využiť. Mnohí z vás sa so svojimi rodičmi určite chystáte na dovolenky, výlety a zájazdy. Či už to bude výlet pri mori, kúpalisko, túra na horách alebo prázdniny u babky, stále to budú krásne dni plné smiechu, slnka a oddychu.

Určite zabudnete na školu, no nezabudnite si svoju pamäť cibriť tak či onak, lebo ani sa nenazdáte a prázdniny ubehnú ako voda. Ale nepredbiehajte!

Spomínal som prázdniny u babky a to súvisí s tým, čo som si pre vás pripravil. Budete mať veľa voľného času a isto ho budete tráviť aj v prírode. Na lúke, popri cestách aj na záhrade máme veľa liečivých rastlín, ktoré naše babky používali na liečenie oveľa viac ako my teraz. Zopár z nich si spomenieme a naučíte sa, na čo je dobrý repík alebo ktorej rastlinke sa hovorí myší chvost.

Rebríček obyčajný

Ludovo sa mu hovorí aj myší chvost. Nazbierané listy a kvety nám pomôžu pri problémoch s trávením, pri prechladnutí a niekde mu hovoria aj „ránhojčí“, pretože hojí rany.

Púpava lekárska

Určite ju všetci poznáte. Hlavne jej žlté kvety, ktoré sa menia na snehobiele gule. Možno však neviete, že pomôže pri problémoch s trávením, že sa z jej čerstvých listov dá pripraviť vitamínový šalát, alebo že sa kedysi z kvetov pripravovalo domáce víno.

Repík lekárske

Nájdeme ho skôr na veľkých lúkach a poliach. Čaj pripravený z repíka nám pomôže pri trávení, taktiež hojí rany a môže sa používať aj na výplachy úst pri bolesti hrdla alebo zápal.

Kostihoj lekárske

Ak by ste teraz zašli na lúku, určite by ste ho našli. Kvitne totižto od mája do augusta. Má fialové kvety a listy s jemnými chlpkami. Už názov hovorí o tom, že hojí zlomené kosti. Možno si aj vaša babka potiera boľavé kĺby kostihojovým krémom.

Mäta pieporná

Jej nádhernú vôňu isto všetci poznáte. Každý má predsa rád voňavý mäťový čaj. Čerstvé lístky z mäty sa dokonca dajú požiť ako ústny deodorant.

Skorocel kopijovitý

Rastie ako burina a určite ho nájdete aj na vašej záhrade. Vedeli ste, že pomáha pri kašli? V lekárni je veľa sirupov na kašeľ, v ktorých je skorocel. Taktiež sa používa v masťkách na natieranie rán a čerstvý list sa dá použiť ako obklad na malé rany a zastavenie krvácania.

Deti liečivých rastlín je veľmi veľa. Spomenul som vám zopár, o ktorých ste sa možno naučili niečo nové. Nikdy však sami nezbierajte nijaké rastlinky! Poproste niekoho staršieho, kto ich pozná a môže vám lepšie vysvetliť, čo musíte dodržiavať a ako ich správne sušiť.

**Hurááá,
prázdniny
sú tu!**

Letný tábor 2014

Aj tento rok mladí zo Smerofiek pozývajú deti na letný tábor, ktorý sa uskutoční **od 29. júla do 3. augusta** v Bijacoviach.

Tábor bude rozdelený na dva trojdňové turnusy.

Prvý turnus je určený pre mladšie deti a druhý turnus pre staršie.

Prihlasovať svoje deti môžete

do 18. júla v sakristii,

pričom je potrebné uviesť dátum narodenia dieťaťa.

Prihlasovať sa môžu deti od prvého ročníka až po siedmy ročník ZŠ.

Tešia sa na vás vaši animátori.

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady.

Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Čo robiť pre tie dnešné deti, ak riskujú?

Doteraz sme sa venovali otázkam dospievajúcich a hľadali sme odpoveď na otázku, čo robiť s dnešnými deťmi, ktoré sa čoraz častejšie prejavujú riskantnými postojmi.

Teraz by som chcel preniesť pozornosť na svet dospelých, presnejšie na rodičov, ktorých ich dospievajúce dieťa svojimi postojmi provokuje. A preto začnem otázkou, čo vlastne máme my rodičia urobiť pre tie dnešné deti?

Začnem konštatovaním, že čoraz častejšie vznikajú situácie, keď sa rodičia cítia zaskočení, obávajú sa a cítia sa neschopní vytvoriť si pozitívny vzťah s deťmi a deti sa tiež často ani nesnažia. Mnohí rodičia si kladú otázky rôzneho druhu: „Čo si mám myslieť o priateľstvách svojho dieťaťa? Čo ak s priateľmi robia veci, ktoré by nemali robiť? Čo ak si nájde priateľov, ktorí ho zvedú na šikmú plochu? Znepokojuje ma, keď vidím mladých ľudí, ktorí postávajú a nič nerobia. Len sa tak poneviera. Možno zbytočne márnia čas. Zdajú sa mi veľmi krehkí a bezbranní, môžu sa chytiť do akejkoľvek pasce...

Nie je ľahké odpovedať na takýto druh otázok. Možno bude dobré, ak začnem tým, že poradím

rodičom, čo by nemali robiť:

- nepredstavujte si to najhoršie (veľmi často sa predpovede rodičov vyplnia),

- ukázať neistotu pri poučovaní o hodnotách, ktoré im chceme odovzdať,

- nenechať sa ovládnuť strachom, že sa mylíme, lebo úzkosť z toho, že nezvládneme úlohu nám nepridá na sebaistote.

Vzhľadom na poznanie – niektorí rodičia už nevedia myslieť a vnímať pozitívne. Akú dôveru v život sme schopní odovzdať deťom, ktorú budú potrebovať v budúcnosti, ak budú mať problémy? Aký priestor pre nádej sme schopní im vyznačiť, aby našli cestu dôvery, že život im daruje energiu, aby čo najlepšie vyjadrili svoju identitu? Nakolko sme ich pozornými poslucháčmi a nakoniec aj ich sprievodcami?

Prečo sa my rodičia tak bojíme, ako sa správajú naše deti a pritom zle znášame pomyslenie, žeby sa mohli dopustiť tých istých chýb ako my. Keď rodičia počujú správy o nešťastiach mladých ľudí, začínajú sa báť, lebo sa cítia bezbranní pred všadeprítomným zlom.

Táto atmosféra kolektívnej úzkosti, ktorú každý deň dýcha-

26

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

me, vedie rodičov k tomu, že sa stále boja toho najhoršieho. V každom postoji dieťaťa, ktoré sa odchyľuje od všeobecného zmysľania alebo zvyčajného spôsobu života, vidia nevyhnutne tragický predobraz.

Paradoxne, tí istí rodičia nedokážu zbadať vo svojich deťoch tie znaky nepohody, ktoré by mali upútať ich pozornosť. Často práve rodičia ako prví zakrývajú a ospravedlňujú nesprávne správanie svojho dieťaťa a prenášajú vinu buď na situácie alebo na iné deti.

Nemyslím si, že riskantné správanie je spojené len so súperením, ktoré vzniká a potom pretrváva v systéme vzťahov, najmä v rodine, keď sú vzťahy chladné alebo sa obmedzujú len na uspokojovanie materiálnych potrieb. Inými slovami povedané, keď je dialóg povrchný a neosobný alebo sa vyvíja len jedným smerom – tým, ktorým chce rodič.

Z našej cirkvi

Výlet do Šaštína a na Velehrad

6. a 7. augusta. Cena do 40,- eur. Je vybavené aj ubytovanie na Velehrade s večerou aj raňajkami. Verím, že sa podarí vybaviť aj sponzorov a cena bude nižšia. Autobus je objednaný, môžete sa nahlásiť v sakrestii kostola. Je potrebné nahlásiť aj dátum narodenia a číslo občianskeho preukazu. Platí sa až priamo v deň nástupu v autobuse.

Vincentínska rodina na Slovensku

organizuje 8. ročník zbierky „Boj proti hladu“. Je určená k zmierneniu hladujúcich a negramotných ľudí na Haiti, Hondurase, Ukrajine v Rusku a Albánsku. Hlavným príjmom zbierky je predaj medovníkových srdiečok počas septembra, zvlášť vo farnostiach. Ďalšie spôsoby podpory zbierky sú zaslanie SMS (DMS) správy s textom DMS VINCENT na číslo 877 v sieťach telekomunikačných operátorov (cena jednej správy 2 €), alebo príspevok na bankový účet v Poštovej banke č.: 20286026/6500, variabilný symbol 2014.

Štátny sekretariát nám zaslal list

z 22. 01. 2014, v ktorom ďakuje veriacim našej arcidiecézy za zbierku Dobročinné diela Svätého Otca vo výške 38 570,79 €, ktorú sme poslali na podporu apoštolskej činnosti Najvyššieho veľkňaza Františka.

Veľmi rád vám oznamujem toto poďakovanie. Je vhodné, aby ste ho tlmočili svojim veriacim.

Ohlášky:

- sobáš 12. júla vo Vítaze o 16:00 – **Peter Gubík**, syn rodičov Dušana a Ľudmily rod. Chudíkovej, narodený v Humennom, bývajúci v Čukalovciach a **Jana Uličná**, dcéra rodičov Jána a Márie rod. Pendrákovej, narodená v Prešove, bývajúca vo Vítaze

- sobáš 26. júla vo Vítaze o 15:00 – **Jozef Novotný**, syn rodičov Jozefa a Moniky rod. Michalikovej, narodený v Prešove, bývajúci vo Vítaze a **Ľudmila Lovásová**, dcéra rodičov Pavla a Žofie rod. Berthótyovej, narodená v Prešove, bývajúca vo Vítaze

- sobáš 16. augusta vo Vítaze o 15:30 – **Michal Paprčka**, syn rodičov Ivana a Edity rod. Guráňovej, narodený v Opave (ČR), bývajúci v Liptovskom Mikuláši a **Jana Baluchová**, dcéra rodičov Jána a Daniely rod. Uličnej, narodená v Prešove, bývajúca vo Vítaze

Stalo sa:

- 19. 6. slávili sme prikázaný sviatok Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi; po svätej omši bola procesia s Najsvätejšou Sviatosťou

- 29. 6. prikázaný sviatok sv. Petra a Pavla, apoštolov; po svätej omši bola zbierka „na dobročinné diela Svätého Otca“

- 29. 6. o 14:00 v kostole sv. Barbory v Ovčí a o 17:00 vo farskom kostole sv. Jozefa, robotníka, vystúpili deti zo ZŠ v Drienovskej Novej Vsi spolu s cirkevným zborom Laudate Dominum; divadielko nieslo názov Sedem bolestí Panny Márie

- 5. 7. v sobotu sme slávili cirkevný sviatok slovanských vierozvestov sv. Cyrila a Metoda

- 5. 7. v sobotu ráno o 5:00 h bolo požehnanie peších pútnikov na odpust do Levoče

- 6. 7. odpustová slávnosť Návšteva Panny Márie na Mariánskej hore v Levoči; slávnostnú odpustovú svätú omšu celebraval J. Em. Jozef kardinál TOMKO, emeritný prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov

Stane sa:

- 11. 7. prednáška MUDr. Blažeja Vaščáka s názvom „Ako správne regulovať počatie, aby nemuseli siahať po antikoncepcii“ bude po sv. omši v katechetickej miestnosti na fare; prednáška bude s prezentáciou a s priestorom na otázky

- 26. - 27. 7. večerná sv. omša pri sv. Anne a hlavná odpustová slávnosť

- 29. 7. - 3. 8. detský letný tábor v Bijačovciach, ktorý organizujú mladí animátori zo spoločenstva Smerofky vo Vítaze; tábor bude rozdelený na dva trojdňové turnusy; prvý turnus je určený pre mladšie deti a druhý turnus pre staršie deti

- 30. 7. uctenie si relikvie bl. Zdenky Schellingovej po sv. omši v Ovčí

- 6. 8. sviatok Premenenie Pána

- 6. - 7. 8. výlet do Šaštína a na Velehrad

- 15. 8. v piatok prikázaný sviatok Nanebovzatia Panny Márie; sv. omša v Doline o 17:00 h

Trampoty v manželstve

LXXIV. Čo spôsobujú dôsledky zranení z detstva

Naša minulosť ovplyvňuje prítomnosť, ktorá zasa obratom ovplyvňuje budúcnosť. Nikde to neplatí viac ako v rodinných vzťahoch – ako v dobrom, tak aj v zlom. To platí pre tých, ktorých detstvo a výchova vrhajú na ich manželstvo tieň. Možno, že bojujú s tým, ako sa vyrovnat s traumatickou minulosťou alebo si ani nie sú vedomí súvislosti medzi ich vtedajšími skúsenosťami a terajším správaním.

Nijakí rodičia nie sú dokonalí a nikto z nás nemal dokonalú výchovu. Niekedy to nebola chyba našich rodičov, ale niekedy naopak bola. Nevyliešené zranenia alebo hnev mohli byť dôsledkom smrti; môžu mať pôvod v rozvoze našich rodičov, v zneužití (telesnom alebo citovom), v nadmernom ovládaní alebo potláčaní citov.

Niektorí vyrastali v rodine, kde láska, ktorú dostávali, bola podmienená ich inteligenciou, vzhľadom, schopnosťami, tým, ako prosperovali v škole alebo ako sa správali doma. Ak rodičia nedokážu preukazovať bezpodmienečnú lásku, zanechá to hlboké zranenia.

Kľúčovou otázkou je, či sú naše spomienky na detstvo

šťastné alebo bolestné. Pre niektorých sú tieto spomienky také bolestné, že v nich nastúpila amnézia, ktorá spôsobuje, že si ich len veľmi ťažko dokážu vybaviť. V dôsledku skúsenosti z detstva sa môže stať, že na nášho manželského partnera alebo inú osobu reagujeme občas iracionálne. Tieto reakcie môžu nášho manžela či manželku veľmi znepokojovať.

Pri zraneniach z detstva si musíme byť vedomí dvoch nebezpečenstiev:

1. Prvým nebezpečenstvom je pocit beznádeje u zranenej osoby. Môže si povedať: „Na mojom správaní a reakciách už nič nezmením. Som obeť. Som už skrátka taký a môžu za to moji rodičia.“ Nesmieme sa však takto zbaviť zodpovednosti. V každej situácii, dokonca aj keď si nesieme zranenia z minulosti, môžeme sa slobodne rozhod-

núť vyjsť zo seba a otvoriť sa potrebám iných, vrátane nášho manžela či manželky.

2. Druhým nebezpečenstvom je nedostatok pochopenia zo strany partnera-/ky, ktorý môže skôr obviňovať než pomáhať - váš partner však musí pochopiť, že uzdravenie je síce možné, ale veľakrát vyžaduje viac času.

Tí, ktorí boli hlboko zranení, môžu potrebovať pomoc skúseného poradcu. Počas procesu uzdravovania im bude veľmi pomáhať láska, povzbudzovanie a modlitba partnera (a toto najviac pomáha). Ak máte zvlášť bolestivé spomienky a z detstva, ktoré môžu ovplyvniť vaše manželstvo, povzbudzujem vás, aby ste o nich spoločne hovorili a vzájomne sa jeden druhému otvorili. Ak sa v ľubovoľnom štádiu „zaseknete“ alebo sa vynoria neovládateľné či nebezpečne silné emócie, je rozumné vyhľadať pomoc kresťanského duchovného alebo dobrého poradcu.

MUDr. Blažej Vaščák

Duchovné cvičenia

V dňoch od 18. septembra (večer) do 21. septembra 2014 sa uskutočnia duchovné cvičenia pre manželov v penzióne Augustineum v Bardejovských kúpeľoch pod vedením Vladimíra Šostáka, biskupského vikára pre pastoračiu rodín.

Bližšie informácie a nahlásenie:

sostakvlado@gmail.com; tel. 0905 890 900

“Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha”
(Mt 5, 8)

v piatok 11. júla 2014
po sv. omši
v katechetickej miestnosti na fare

prednáška s prezentáciou
MUDr. Blažej Vaščáka

Ako správne regulovať počatie,
aby nemuseli siahnuť
po antikoncepcii

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
7. 7.	Pondelok				
8. 7.	Utorok	18:00	† Ján a Helena Džamovci		
9. 7.	Streda			18:00	† Marcel Čizmarík (výročná)
10. 7.	Štvrtok	18:00	75: Ján Biroš, kňaz		
11. 7.	Piatok	18:00	† Stanislav, Jozef a František Pavlíkovci	17:00	† Valent Šimčík
12. 7.	Sobota	7:00	† Jakub a Žofia Mihaľovci		
		16:00	sobáš: P. Gubík - J. Uličná		
13. 7.	15. nedeľa cez rok - A	7:30	† Františka Novotná	9:00	70: Mária Tobiašová a rodina
		10:30	za farnosť		
14. 7.	Pondelok				
15. 7.	Utorok	18:00	† Štefan, Anna a Viktor		
16. 7.	Streda			18:00	† Ján a Apolónia Baranovci
17. 7.	Štvrtok	7:00	† Terézia Miškuřová a Žofia Gregová		
18. 7.	Piatok	18:00	50: Janka a Jozef Ondrejčákovci	17:00	† Ondrej, Mária, Irena a Katarína
19. 7.	Sobota na Sľubici	7:00	† Alžbeta, Valent a František		
		12:00	za ZBP Jozefa Gregu a jeho rodinu		
20. 7.	16. nedeľa cez rok - A	7:30	za padlých hrdinov pri oslobodzovaní obce Vítaz	9:00	50: Peter Jenča-Bednárík
		10:30	50: Františka a Ján Velčokovci		
21. 7.	Pondelok				
22. 7.	Utorok	18:00	50: Mária a Pavol Stahovcovci		
23. 7.	Streda			18:00	† František, Mária, Apolónia a Ján
24. 7.	Štvrtok	7:00	za ZBP Petra a jeho rodiny		
25. 7.	Piatok	18:00	† Valent Biroš	17:00	† Veronika a Peter
26. 7.	Sobota	7:00	† Ján a Eva		
		15:00	sobáš: J. Novotný - L. Lovášová		
27. 7.	17. nedeľa cez rok - A	7:30	za ZBP bohužnámych manželov	7:30	za ZBP Anny a Pavla Humeňanských pri sv. Anne
		10:30	za farnosť - pri sv. Anne		
28. 7.	Pondelok				
29. 7.	Utorok	18:00	za ZBP a dar života Marty		
30. 7.	Streda bl. Zdenka			18:00	60: sr. Justína Čigarská
31. 7.	Štvrtok	7:00	za ZBP Márie Farkašovej a jej rodiny		
1. 8.	Piatok	18:00	† Marta a Helena	17:00	† Žofia Jenčová (výročná)
2. 8.	Sobota	7:00	za ružencové bratstvo	17:00	za živých a mŕtvých čl. ruženc. bratstva
3. 8.	18. nedeľa cez rok - A	7:30	† Žofia Jenčová	9:00	za farnosť
		10:30	50: František Blizman		
4. 8.	Pondelok				
5. 8.	Utorok	18:00	† Mária, Ondrej a Viktor Balogovci		
6. 8.	Premenenie Pána	18:00	65: Ján a Anna Galdunovci	17:00	† Mária, Ján a Helena Čigarskí
7. 8.	Štvrtok	7:00	za ZBP MUDr. Anny		
8. 8.	Piatok	18:00	† Štefan a Žofia Forišovci	17:00	za ZBP rodiny Miroslava a Terézie Kollárovcov
9. 8.	Sobota	7:00	za ZBP rodiny Birošovej		
10. 8.	19. nedeľa cez rok - A	7:30	40: Pavol a Martina (narodeniny)	9:00	† Stanislav Baloga (výročná)
		10:30	za farnosť		
11. 8.	Pondelok				
12. 8.	Utorok	18:00	† Marcela Virbová (výročná)		
13. 8.	Streda			17:00	50: František
14. 8.	Štvrtok	7:00	za ZBP bohužnámej osoby		
15. 8.	Nanebovzatie Panny Márie	7:00	† Juraj, Mária a Ján	18:00	50: Ján Baloga
		17:00	za farnosť - kaplnka Dolina		
16. 8.	Sobota	7:00	na úmysel bohužnámej osoby		
		15:30	sobáš: M. Paprčka - J. Baluchová		
17. 8.	20. nedeľa cez rok - A	7:30	za ZBP Heleny a Imricha Ungvarských	9:00	† Ján Humeňanský
		10:30	60: František Jurčíšin		

13. júna 2014 - Tyždeň modlitieb za mladých

19. júna 2014 - sviatok Božieho Tela v Ovči

19. júna 2014 - sviatok Božieho Tela vo Vŕžaze

27. júna 2014 - Te Deum

29. júna 2014 „Sedem bolestí Panny Márie“ - zbor Laudate Dominum

účinkovali deti zo ZŠ v Drienovskej Novej Vsi